Importanța sinergiei dintre directorul de resurse umane și board-ul companiei

Autori:

- ***Claudia Sofianu, Partener, liderul departamentului Impozit pe venit şi contribuţii sociale, EY România***
- ***Horaţiu Cocheci, Director, Impozit pe venit şi contribuţii sociale, EY România***

Cum perturbarea mediului de business este o constantă a zilelor noastre, companiile din toate industriile trebuie să treacă prin valuri de transformare, iar resursa umană joacă un rol esențial în fiecare provocare cu care se confruntă. Drept urmare, directorii de resurse umane (*Chief Human Resources Officers* – CHRO) și echivalenții lor au fost nevoiți să depășească cu mult teritoriul tradițional al resurselor umane și să sprijine și consilieze leadership-ul în ceea ce privește planurile de transformare și creștere ale organizației. Dar, pentru a atrage și păstra cei mai valoroși angajați astăzi și în viitor, organizațiile trebuie să accepte faptul că aceștia dețin acum o mare parte din puterea de negociere.

În acest context, profesia resurselor umane, dar și poziția de director de resurse umane (CHRO) au dobândit o importanță strategică mai mare, deoarece a fost necesară înțelegerea rapidă și eficientă a nevoilor angajaților, în paralel cu schimbările ce au loc în piața muncii.

Datele publicate de Biroul pentru Statistici de Muncă din SUA arată că, până în 2031, numărul de persoane care vor activa în domeniul resurselor umane va crește cu 7% în această țară. Această tendință este firească, dat fiind creșterea numărului de provocări care derivă din piața muncii. Lupta pentru identificarea celor mai buni profesioniști și oferirea de

beneficii și pachete salariale atractive pentru a-i reține a devenit o prioritate clară. În ceea ce privește provocările, conform unui studiu Glassdoor din 2021, 86% dintre specialiștii în resurse umane au menționat că recrutarea a devenit mai mult o strategie de marketing.

Creșterea numărului de specialiști în resurse umane are loc în paralel cu dezvoltarea accelerată a aplicațiilor de inteligență artificială (IA) și *machine learning* (ML). Companiile și board-ul au nevoie de profesioniști care să-și însușească aceste noi tehnologii digitale și să le utilizeze în operațiunile lor. Conform TIDIO – o companie specializată în IA, 67% dintre specialiștii în resurse umane consideră că dezvoltarea noilor aplicații IA va aduce beneficii semnificative, având un impact pozitiv asupra procesului de recrutare. Aceeași sursă indică faptul că 35% dintre specialiști cred că utilizarea IA în procesul de recrutare va permite descoperirea de talente unice pe piața muncii. Analiza mai arată că 89% dintre respondenții studiului consideră că IA poate fi utilă și în procesul de aplicare pentru anumite poziții în companii, din perspectiva viitorilor angajați.

În acest sens, misiunea resurselor umane trebuie să se bazeze pe conștientizarea expansiunii tehnologiilor emergente de tip IA, iar directorul de resurse umane trebuie să susțină dobândirea de noi abilități din două motive:

- **Impactul transformațional al IA în practicile de resurse umane:** prin aplicarea IA în recrutare, selecție, managementul performanței, dezvoltarea angajaților, dar și alte procese, se pot obține rezultate mai eficiente și mai precise. Profesia trebuie să își adauge abilitatea de a înțelege și a folosi instrumentele și algoritmii IA, astfel încât să poată susține implementarea eficientă a acestora în cadrul organizației.
- **Atragerea și reținerea talentelor în domeniul IA:** datorită creșterii cererii de talente în IA, competiția

pentru profesioniști calificați este acerbă. Specialiștii de resurse umane trebuie să-și dezvolte înțelegerea în domeniul IA, pentru a identifica corect nevoile și a atrage talentele potrivite în organizație. Astfel, ei vor putea implementa strategii de recrutare, dezvoltare și retenție a profesioniștilor, ceea ce contribuie la creșterea competitivității organizației lor pe piața forței de muncă.

Care este sprijinul pe care directorul de resurse umane se poate baza pentru crearea unor strategii adecvate?

Istoric, a fost și rămâne de datoria board-ului (consiliului de administrație) să responsabilizeze conducerea executivă, pentru a se asigura că organizația dispune de talentele esențiale de care are nevoie pentru a-și îndeplini strategia. Şi, la fel ca întotdeauna, board-ul trebuie să supravegheze tema resurselor umane într-un mod care să reflecte dinamica organizației. Acest lucru înseamnă să se asigure că managementul resurselor umane rămâne o prioritate de top și că CHRO își menține statutul ridicat în cadrul companiei. De asemenea, implică sprijinirea CHRO în ascultarea opiniei angajaților și influențarea organizației pentru a crea o cultură centrată pe angajat și o experiență mai personalizată. Așadar, dezvoltarea culturii organizaționale propice, deși este una dintre prioritățile principale ale directorului de resurse umane, nu poate fi realizată fără o implicare sporită a board-ului.

Plecând de la aceste considerente, directorul de resurse umane poate avea în board o resursă valoroasă, la care să poată apela în mod constant.

Ce câștigă directorul de resurse umane din expertiza board-ului?

Pe lângă viziunea strategică, cel mai mare avantaj pe care îl câștigă un director de resurse umane din experiența board-ului

este o înțelegere mai amplă a obiectivelor de business ale companiei și, implicit, cum poate să susțină aceste obiective. Acest lucru înseamnă dezvoltarea unei viziuni mai cuprinzătoare și a unei abordări interdisciplinare.

Luând în considerare aceste provocări, analiza **The Board Imperative: Further unlock the strategic value of CHROs** subliniază latura strategică pe care poziția de director de resurse umane a dobândit-o în urma crizei constante de talente din ultimii ani.

De asemenea, analiza sugerează trei metode prin care board-ul și liderii RU se pot ajuta reciproc în vederea creării de valoare adăugată și a atingerii obiectivelor propuse:

Dezvoltarea și susținerea rolului directorului departamentului de resurse umane (CHRO) reprezintă primul pas. Elemente cruciale, precum cultura organizațională, incluziunea socială, starea de bine personală (wellbeing) au devenit prioritare în atragerea și angajarea oamenilor. Board-ul trebuie să decidă cine şi în ce măsură va fi responsabil pentru aceste domenii şi, ulterior, să discute și să provoace directorul de resurse umane în privința aspectelor care îi revin în sfera de competență.

A doua dimensiune se referă la **revizuirea cadrului de risc al companiei, pentru a sprijini agenda resurselor umane**. Dinamica talentelor de pe piața muncii ocupă o poziție tot mai importantă pe agenda organizațiilor. Cu toate acestea, profilurile de risc sunt specifice sectorului în care activează fiecare companie, astfel încât abordarea lor poate fi diferită. Liderii din board vor trebui să colaboreze cu CHRO pentru a evalua ceea ce este adecvat pentru organizația lor. Aceste discuții nu ar trebui să aștepte reuniunile board-ului, ci pot avea loc prin intermediul unor verificări regulate cu diferiți membri și comitete ale acestuia (de exemplu, Comitetul de Risc, Comitetul de Remunerare), inclusiv cu președintele.

Ultima perspectivă vizează **sprijinirea directorilor de resurse umane în crearea unei strategii și culturi orientate spre oameni.** Board-ul ar trebui să colaboreze cu CHRO-ul pentru a echilibra nevoile strategiei de resurse umane și ale strategiei de afaceri, precum și pentru a defini și susține cultura organizației. Acest lucru implică luarea în considerare atât a nevoilor angajaților în raport cu organizația, cât și a nevoilor organizației în raport cu angajații.

În acest sens, directorii din board nu trebuie să cunoască detaliile granulare ale informațiilor despre angajați, dar ar trebui să fie informați cu privire la potențialele riscuri, oportunități și impactul posibil al diverselor scenarii în derularea activităţii organizaţiei. În acest fel, ei se pot asigura că strategia globală, cultura și propunerea de valoare adresată angajaților organizației reflectă nevoile diferitelor grupuri de angajați.

Implementarea unei colaborări sustenabile

Pentru crearea unui cadru care să răspundă celor mai bune practici referitoare la colaborarea şi, deci, optimizarea legăturilor dintre CHRO şi board, sunt de avut în vedere cinci întrebări pentru a avea o imagine clară a rolului directorului de resurse umane:

1. Cum sprijiniți și reflectați importanța strategică a rolului CHRO prin îmbunătățirea guvernanței talentelor, atât formal, cât și informal? Cât de des, dacă este cazul, vă întâlniți cu CHRO în afara programului normal al ședințelor board-ului de conducere?
2. Cum colaborați cu CHRO pentru a vă asigura că organizația rămâne la curent cu problemele legate de resursa umană și abordează perspectivele în continuă schimbare ale angajaților? Cum veți ști că ați avut succes?
3. Cum vă asigurați că dumneavoastră, echipa de conducere

susțineți valorile organizației și cultura acesteia? Ce mecanisme aveți în vigoare pentru a măsura acest lucru?
4. Dispune organizația de talentele și competențele critice, inclusiv în cadrul echipei de conducere, pentru a-și realiza strategia de afaceri? În caz contrar, ce planuri există pentru a rezolva această problemă?
5. În calitate de membru al board-ului, ce rol (dacă aveți vreunul) credeți că veți juca în crearea unei forțe de muncă durabile și în accelerarea progreselor în ceea ce privește agenda privind talentele?

În viziunea noastră, valoarea adăugată majoră pe care board-ul o poate aduce în privința agendei de resurse umane constă în furnizarea de claritate şi susținere directorului, ca elemente vitale pentru orice organizație.

Iar, în măsura în care CHRO va reuși să își obțină răspunsurile relevante și să le pună în practică, succesul organizațional va avea mai mari șanse să fie atins.

Adoptarea Embedded Finance în băncile din România

Autori:

- ***Cristian Cârstoiu, Partener, EY Romania Digital Enablement and Chief Innovation Officer***
- ***Andrei Raţiu, Partener, Consultanţă, EY România***

Conceptul *Embedded Finance* revoluționează sectorul financiar la nivel mondial, oferind o abordare inovatoare pentru integrarea serviciilor financiare în procese și soluții care facilitează schimbul de bunuri și servicii. Pe măsură ce

băncile românești continuă să îmbunătățească experiența clienților și să digitalizeze produsele și procesele aferente, există un domeniu adițional, pe care băncile încă nu îl valorifică pe deplin. *Embedded Finance* este un nou flux de venituri pentru bănci şi deține un potențial de transformare pentru sectorul bancar care, în opinia noastră, nu poate fi ignorat.

Ce este *Embedded Finance*?

Embedded Finance permite integrarea serviciilor financiare direct în platforme sau servicii nefinanciare. Această integrare, de succes cel puţin din perspectiva clienților acestor servicii şi platforme, schimbă paradigma bancară tradițională, în care fiecare platformă software sau sistem digital doreşte să ofere acum servicii financiare. Potrivit unui studiu realizat de Lightyear Capital, se așteaptă ca *Embedded Finance* să genereze venituri de 230 de miliarde USD la nivel global până în 2025 (Lightyear Capital, 2021).

Potenţiale modalităţi de utilizare pentru bănci

1. **Parteneriate cu sectorul Retail:** băncile pot colabora cu companiile de retail pentru a oferi împrumuturi sau asigurări la punctul de vânzare, similar cu ceea ce Klarna și Affirm au făcut cu succes pe alte piețe, ceea ce duce la creșterea conversiei şi a satisfacției clienților. La nivel local, un exemplu demn de menționat este Emag, care a încheiat parteneriate cu furnizorul de soluții de plată PayU, cu instituții financiare nebancare, precum Provident, și bănci, cum ar fi Banca Transilvania sau TBI Bank. Aceste parteneriate au permis Emag să ofere clienților opțiuni de plată flexibile, precum „cumpără acum, plătește mai târziu” (Buy Now Pay Later – BNPL) și finanțare pe loc, îmbunătățind semnificativ experiența de cumpărare.
2. **Consolidarea parteneriatelor cu alte sectoare:** – imobiliare, turism, sănătate sau auto – extinderea

amprentei în alte industrii și oferirea de produse financiare. *Embedded Finance* poate fi implementată în fiecare etapă a unei interacțiuni în care bunurile/serviciile/produsele fac obiectul unui schimb, iar finanțările sau asigurările ar putea contribui la un astfel de transfer.

3. **Depozitele digitale:** integrarea serviciilor bancare în depozite digitale, asemănătoare cu Alipay și WeChat Pay din China, poate simplifica tranzacțiile și îmbunătăți confortul utilizatorilor, stimulând utilizarea plăților digitale. Companiile din sectorul comerțului electronic sunt poziționate cel mai bine pentru a oferi astfel de opţiuni și pentru a-și extinde serviciile în alte sectoare (de exemplu, plăți pentru utilități, amenzi etc.).
4. **Instrumente pentru IMM-uri:** oferirea de servicii bancare prin intermediul platformelor pe care IMM-urile le utilizează deja, cum ar fi programele de contabilitate sau de salarizare, poate extinde serviciile bancare la o bază de clienți mai largă. Integrarea Quickbooks cu mai multe bănci este un exemplu potrivit în acest sens.
5. **Ecosisteme:** contribuţia activă la crearea unui ecosistem și susţinerea participanților în gestionarea și dezvoltarea afacerii lor (de exemplu, sprijin în corelarea cererii cu oferta).

Beneficii financiare și nefinanciare

- Creșterea fluxurilor de venit: *Embedded Finance* deschide noi canale prin care se pot genera venituri, prin monetizarea serviciilor în moduri creative, urmând să contribuie cu până la 20% din veniturile băncilor până în 2025.
- Achiziționarea și păstrarea clienților: oferirea de servicii financiare pe platforme populare poate spori gradul de acces și de implicare a clienților, reducând costurile de achiziție cu până la 50%.

- Diferențierea competitivă: *Embedded Finance* poate ajuta băncile să se diferențieze, o nevoie critică pe o piață în care 84% dintre clienți consideră că serviciile fără probleme sau întreruperi reprezintă un factor critic pentru a rămâne fideli.
- Îmbunătățirea experienței clienților: prin furnizarea de servicii acolo unde clienții își petrec deja timpul, băncile pot oferi o experiență de calitate, lipsită de complicaţii.

Condiţii necesare pentru succes

- Infrastructură tehnologică: o infrastructură tehnologică robustă și adaptabilă este esențială, implicând capacitatea de a lansa rapid produse noi sau ajustate și parcursurile aferente din front și back-office, investiții în API-uri, cloud computing și analiză de date.
- Conformitate cu reglementările: respectarea reglementărilor financiare și menținerea securității și a confidențialității sunt esențiale. Reglementarea Open Banking din UE, care încurajează schimbul de date prin intermediul API-urilor, este un facilitator principal.
- Parteneriate: *Embedded Finance* de succes necesită parteneriate strategice, nu numai cu furnizorii de tehnologie, ci și cu platformele în care vor fi încorporate serviciile. De asemenea, parteneriatul trebuie să fie susținut de un model operațional agil (adică de capacitatea de a lansa rapid canale, produse, călătorii și metodologii aferente)
- Înțelegerea clienților: înțelegerea cu exactitate a nevoilor și comportamentelor clienților este vitală pentru a oferi opțiuni de finanțare integrate relevante și atractive.

Într-un mediu aflat în schimbare rapidă, adoptarea *Embedded Finance* poate oferi băncilor din România un avantaj strategic. Procesul poate prezenta provocări, dar rezultatele potențiale

– de la creșterea veniturilor, la îmbunătățirea satisfacției clienților – sunt substanțiale. Viitorul sistemului bancar devine din ce în ce mai integrat, iar băncile din România se află în faţa unei oportunităţi unice de a se poziționa inovator în această direcție.

Facturarea electronică poate fi impusă de la 1 ianuarie 2024 pentru toate operațiunile B2B. Decizia UE, publicată oficial

Autor: Alina Andrei, Partener Cabot Transfer Pricing

Consiliul Uniunii Europene a publicat în Jurnalul Oficial al UE Decizia pentru autorizarea României să aplice, începând cu 1 ianuarie 2024, facturarea electronică la nivel național pentru toate facturile emise în relațiile B2B între persoane impozabile stabilite pe teritoriul național. În prezent, obligativitatea e-Factura la operațiunile B2B este limitată doar la cele care implică bunuri considerate riscante din punct de vedere fiscal.

Prin această decizie a Consiliului, România a primit în mod oficial permisiunea să deroge de la articolele 218 și 232 din Directiva de TVA, astfel încât să poată impune, de la 1 ianuarie 2024, sistemul de facturare electronică prin platforma e-Factura operată de Ministerul Finanțelor ca unic mod de facturare în toate operațiunile dintre persoanele impozabile stabilite în România.

Derogarea acordată de Consiliul UE este valabilă până în decembrie 2026 și cuprinde, în mod concret, două reguli speciale pe care țara noastră le poate impune:

- România este autorizată să accepte numai facturi emise de persoane impozabile stabilite pe teritoriul României sub formă de documente sau mesaje în format electronic;
- România este autorizată să prevadă că utilizarea facturilor electronice emise de persoane impozabile stabilite pe teritoriul României nu face obiectul acceptării de către destinatarul stabilit pe teritoriul României.

În cererea de derogare trimisă de Ministerul Finanțelor în 2022, România solicită și ca deducerea TVA să fie permisă numai în baza exemplarului original al facturii, considerat cel din platforma e-Factura, dar decizia Consiliului UE nu a acordat autorităților de la București și această derogare, astfel că deducerea TVA nu va putea fi limitată în acest fel.

Decizia Consiliului UE nu produce efecte ca atare, fiind necesar ca Ministerul de Finanțe să modifice legislația națională pentru a introduce obligația de a folosi e-Factura.

Reglementarea e-Factura, în prezent

Emiterea de facturi electronice și raportarea lor prin sistemul național e-Factura a devenit obligatorie de la 1 iulie 2022, însă numai pentru anumite operațiuni. Astfel, în relația B2B, sistemul este obligatoriu în prezent pentru vânzările de produse considerate cu risc fiscal ridicat, iar în relația B2G, sistemul este obligatoriu pentru toate achizițiile publice, atât pentru bunuri, cât și pentru servicii.

Prin sistemul e-Factura, factura electronică este transmisă şi primită într-un format electronic structurat de tip XML, care permite prelucrarea sa electronică şi automată. Sistemul e-Factura este disponibil în Spațiul Privat Virtual, unde

accesul se face pe bază de certificat calificat pentru semnătură electronică.

Facturile se încarcă în sistem sub forma unui fișier .xml, sunt validate din punct de vedere al sintaxei de serverul ANAF și, dacă, toate condițiile de formă sunt respectate, sistemul trimite în SPV un mesaj de emitere a facturii atât către destinatar, cât și către beneficiar.

Fișierele de tip .xml pot fi generate actualmente fie printr-o aplicație gratuită, pusă la dispoziție de Ministerul de Finanțe, fie prin aplicații proprii dezvoltate intern de companii sau de dezvoltatorii softurilor de facturare.

Data comunicării facturii electronice către destinatar se consideră data la care factura electronică este disponibilă acestuia pentru descărcare din sistemul naţional privind factura electronică RO e-Factura, iar exemplarul original al facturii electronice se consideră fişierul .xml, disponibil în serverele MF.

Facturile sunt păstrate în SPV timp de 60 de zile, apoi sunt arhivate și disponibile la cerere.

În prezent, firmele se pot înscrie și în mod optional în Registrul e-Factura pentru aplicarea sistemului de facturare electronică, iar înregistrarea duce la obligația de a raporta toate facturile prin sistem. În plus, odată ce au optat pentru aplicarea sistemului e-Factura, companiile nu mai pot să renunțe la opțiunea lor.

România a intrat în linie dreaptă pentru adoptarea generalizată e-factura – 1 ianuarie 2024, următorul pas pentru digitalizarea fiscală din România

Autori:

- ***Georgiana Iancu, Partener, liderul departamentului Impozite indirecte, EY România***
- ***Georgiana Constantin, Senior Manager, Impozite indirecte, EY România***

În data de 27 iulie 2023, Consiliul Uniunii Europene a autorizat România să introducă facturarea electronică obligatorie pentru toate tipurile de tranzacţii B2B efectuate între societăţile stabilite în România. La aproape 2 ani de la solicitarea acestei derogări din partea Consiliului UE, România intră în linie dreaptă din perspectiva autorizărilor necesare, astfel că va putea să adopte e-factura generalizată începând cu data de 1 ianuarie 2024.

Această derogare a fost necesară în contextul unui cadru legal de facturare prevăzut prin Directiva de TVA, care permite companiilor să factureze atât pe suport de hârtie, cât şi în format electronic. De asemenea, în prezent, utilizarea facturii electronice se poate face doar cu acceptare din partea destinatarului.

Astfel, derogarea obţinută permite României să adopte facturarea electronică obligatorie. Ce ar însemna acesta pentru pentru mediul de afaceri? În baza acestei derogări,

autoritățile fiscale ar putea solicita ca facturile să fie emise exclusiv în format electronic, prin respectarea unui standard de facturare şi transpunerea într-un format xml prestabilit şi ulterior comunicat prin sistemul RO e-factura, administrat de Ministerul Finanţelor Publice. În acest sens, emitentul nu va mai avea nevoie să obțină acordul destinatarului pentru a emite o factură în format electronic.

Derogarea este aplicabilă începând de la 1 ianuarie 2024, până la 31 decembrie 2026 sau până la data la care statele membre ale UE urmează să aplice prevederile naționale privind pachetul european ViDA (*VAT in the Digital Age*), în funcție de data care survine mai întâi. România are posibilitatea să transmită Comisiei o cerere de prelungire a aplicării derogării după data de 31 decembrie 2026.

În următoarele 30 de zile, prin ordin al președintelui ANAF ar trebui să se stabilească categoriile de contribuabili vizate şi data de la care intervine această obligaţie. Aşadar, până cel mai târziu pe data de 25 august 2023 ar trebui să se decidă termenul pentru adoptarea facturării electronice.

Un termen precum începutul anului 2024 pentru trecerea la e-factura generalizată aduce provocări reale din perspectiva timpului foarte scurt în care companiile vor trebui să gestioneze aspectele asociate îndeplinirii tuturor cerințelor de generare e-factură din perspectivă fiscală, operațională și comercială, dar și implementarea unor soluții tehnice adecvate.

Implementarea e-factura se dovedește a fi un proces foarte complex, pornind de la momentul la care o societate stabileşte care sunt elementele ce ar trebui incluse în e-factura (peste 200 de elemente ce ar trebui analizate) până la momentul implementării unor soluții adecvate. Companiile ar trebui să se asigure că soluția tehnică aleasă le va permite atât gestionarea facturilor emise, cât și a facturilor primite, gestionarea unui volum suficient de date, dar și

funcționalități precum primirea sau transmiterea de mesaje prin spațiul privat virtual – SPV către parteneri pentru facturile primite și emise sau verificarea condițiilor de validare tehnică a fișierului XML.

Se desprind, de asemenea, două direcţii în ceea ce priveşte implementarea facturării electronice obligatorii în România. Situaţia în care, cel puţin într-o prima fază, facturarea electronică să fie tratată doar ca o raportare a datelor din facturi în timp cvasi-real, menţinându-se obligaţia transmiterii facturilor şi în formatul clasic, agreat de partenerii comerciali. Această situaţie ar fi, mai degrabă, o simplificare acordată temporar companiilor, întrucât derogarea primită de România vizează în mod cert situaţia în care e-factura devine exemplarul original al facturii, aceasta find aplicabilă chiar şi în lipsa unei acceptări din partea destinatarului.

Dacă modul în care România va implementa e-factura generalizată va conduce către e-factura ca fiind singurul exemplar original, consecinţele unei implementări tardive sau deficitare a procesului de facturare electronică pot fi multiple. Concret, laolaltă cu implicaţiile fiscale legate de deducerea TVA, ar trebui avute în vedere consecinţele de natură comercială generate de întârzieri în procesul de facturare şi chiar impactul asupra fluxurilor de numerar sau supply-chain.

Având în vedere că România este la un pas de implementarea e-factura generalizată, dar şi experienţa proceselor de digitalizare implementate recent, cum ar fi raportarea SAF-T sau Ro-transport, iată ce spun companiile din România despre cât de pregătite sunt să facă pasul către facturarea electronică, conform celui mai recent sondaj derulat de EY chiar pe parcursul lunii iulie 2023.

Majoritatea companiilor participante la sondaj (78%) ştiu despre intenţia autorităţilor fiscale ca e-factura să devină

aplicabilă cu caracter generalizat. În ce măsură consideră companiile românești că sunt pregătite pentru aplicarea facturării electronice de la 1 ianuarie 2024? Nu suntem pregătiți – au răspuns 39%, suntem pregătiți în proporție de 50% au declarat 23%, suntem pregătiți în proporție de 30% au declarat 9%. Surprinzător sau nu, aproape o treime dintre cei intervievați au spus că nu au analizat impactul acestei cerințe.

În privința înțelegerii cerințelor de raportare pentru e-factura, în situaţiile în care procesul de analiză a fost iniţiat, nivelul de înţelegere a cerinţelor este relativ redus. Trăgând linie, în cele 5 luni rămase până la 1 ianuarie 2024, data de la care România ar putea impune obligaţia facturării electronice, companiile din România nu vor putea fi pregătite pentru această nouă obligaţie din programul de digitalizare fiscală.

În concluzie, odată cu obţinerea acestei derogări din partea Consiliului Uniunii Europene, facturarea electronică devine o obligaţie iminentă pentru companiile româneşti. Experiența practică ne arată că îndeplinirea tuturor pașilor pentru un proces de emitere și transmitere e-factura operațional, corect implementat din perspectiva cerinţelor fiscale poate dura cel puţin șase luni, ignorând orice limitări legate de resursele umane tehnice sau financiare necesare unei astfel de implementări.

În măsura în care încă de la bun început, România va implementa e-factura ca singură modalitate de transmitere a facturilor către clienţi (în linie cu autorizarea obţinută din partea UE), şi nu doar ca o raportare în timp cvasi-real a datelor din facturi către autorităţile fiscale (aşa cum se întâmplă în prezent pentru bunurile cu risc fiscal ridicat), în mod cert presiunea pentru companii va fi şi mai mare. Aceasta întrucât vor trebui prioritizate, în egală măsură, şi cerinţele de ordin comercial, operaţional, procesele de postare a facturilor emise şi primite în sistemele financiar

contabile, impactul asupra fluxurilor de numerar, toate acestea necesitând bineînţeles resurse suplimentare şi un calendar de implementare mai extins.

În oricare dintre ipoteze, în perioada imediat următoare facturarea electronică ar trebui să devină o prioritate pe agenda companiilor din România, pentru a preveni eventuale contravenţii, consecinţe fiscale sau chiar blocaje din punct de vedere comercial.

Studiu EY: 82% dintre investitorii europeni în servicii financiare afirmă că diversitatea de gen din consiliile de administrație are o influență semnificativă asupra deciziei lor de a investi

- **28% dintre consiliile de administrație din serviciile financiare din Europa nu s-au apropiat încă de atingerea obiectivului 2026 al Comisiei Europene de a asigura o reprezentare feminină de 40%, o cifră care crește la 47% în cadrul firmelor europene de gestionare a activelor**
- **25% dintre președinții consiliilor de administrație din domeniul serviciilor financiare numiți în S1 2023 au**

expertiză profesională în domeniul sustenabilității, în timp ce 36% au expertiză profesională în domeniul tehnologiei

- **10% dintre președinții din consiliile de administrație și-au părăsit posturile în semestrul I 2023, o rată de schimbare de sub 6%**

82% dintre investitorii europeni în servicii financiare afirmă că diversitatea de gen din consiliile de administrație are o influență semnificativă asupra deciziei lor de a investi, față de doar 6% care spun că nu le influențează deloc decizia – se arată în cel mai recent *EY European Financial Services Boardroom Monitor*. Acesta analizează profilul, experiența, formarea și competențele celor care ocupă funcții de top în consiliile de administrație din cadrul indicelui MSCI European Financials și este completat de un sondaj de opinie realizat în rândul a 300 de investitori europeni din domeniul serviciilor financiare.

28% dintre consiliile de administrație din Europa nu au atins încă o reprezentare feminină de 40%

Din totalul numirilor în consilii de administrație efectuate în ultimul an (iulie 2022 – iunie 2023), 44% au fost candidați de gen feminin, ceea ce reprezintă o scădere de opt puncte procentuale, de la 52% în anul precedent. Numirile în consiliile de administrație efectuate în primele șase luni ale acestui an, 44% au fost femei și 56% bărbați. În general, împărțirea actuală pe genuri a membrilor consiliilor de administrație în serviciile financiare europene este de 43% femei și 57% bărbați.

27% dintre firmele europene de servicii financiare cotate la bursă au o reprezentare feminină de sub 40% în consiliul de administrație, nivel necesar până în iunie 2026 pentru conformarea la Directiva Comisiei Europene privind prezența femeilor în consiliile de administrație. Directiva impune tuturor companiilor din statele membre ale UE să îndeplinească

o țintă de 40% femei în consiliile de administrație neexecutive sau 33% pentru totalitatea membrilor din consiliile de administrație.

La nivel sectorial, diversitatea de gen din consiliile de administrație din domeniul gestionării averilor și activelor este în urma sectoarelor de asigurări și bancar. Aproape jumătate (47%) dintre firmele de gestionare a averilor și a activelor au o reprezentare feminină de sub 40% în cadrul consiliului de administrație, față de 24% dintre bănci și 17% dintre firmele de asigurări.

EY Boardroom Monitor oferă, de asemenea, dovezi clare că femeile care fac parte din consiliile de administrație sunt în continuare mai puțin susceptibile de a fi lucrat în funcții de conducere. În toate consiliile de administrație din Europa, doar 53% dintre femeile din consiliile de administrație dețin sau au deținut funcții de conducere, față de 65% dintre bărbați. Această cifră este în ușoară creștere față de datele din ianuarie 2023, care arătau că 51% dintre femeile din consiliile de administrație aveau experiență în funcții de conducere, față de 62% dintre bărbați.

Răzvan Pîrnac, Director, Financial Services Risk Management, EY România: „*Consiliile de administrație ale băncilor din România au înregistrat progrese în atingerea obiectivului de reprezentare a femeilor în proporție de 33% pentru toți membrii consiliului de administrație, deoarece, în decembrie 2022, împărțirea pe genuri în consiliile de administrație ale primelor cinci bănci din România era de 39% femei și 61% bărbați. Cu toate acestea, ponderea candidaților români de gen feminin este sub ponderea de 43% din UE*”.

Vârsta medie a membrilor din consiliile de administrație rămâne în jur de 60 de ani

84% dintre investitorii europeni din domeniul serviciilor financiare declară că diversitatea vârstei din consiliul de

administrație are o influență semnificativă asupra deciziei lor de a investi, față de doar 6% care spun că nu le influențează deloc decizia.

Vârsta medie în consiliile de administrație din serviciile financiare europene este de 59 de ani. În cazul femeilor, aceasta este de 58 de ani, în creștere de la 57 de ani, în ianuarie 2023, iar în cazul bărbaților este de 61 de ani, în creștere de la 60 de ani în ianuarie 2023. În general, doar 10% dintre companiile monitorizate au membri în consiliul de administrație cu vârsta sub 40 de ani.

Membrii de top din consiliile de administrație – la nivel de președinți și directori executivi – dețin, în medie, câte două funcții deodată, arată rezultatele Monitorului EY. La nivelul membrilor, participarea în mai multe consilii de administrație ale unor mari companii de servicii financiare este mai puțin frecventă: doar 3% dintre cei monitorizați în cadrul celor mai mari companii europene de servicii financiare dețin două sau mai multe funcții în alte consilii de administrație.

Atunci când li s-a cerut să identifice principalul motiv pentru care membrii de top ocupă mai multe poziții în consilii de administrație, puțin peste un sfert (26%) dintre investitori au menționat dorința de a dobândi o experiență mai vastă, iar peste o cincime (22%) au menționat remunerația. 19% dintre investitori cred că acest lucru este legat de lipsa candidaților de gen feminin cu suficientă experiență. Cu toate acestea, datele ultimului EY Boardroom Monitor nu susțin acest lucru, rezultatele arătând că proporția bărbaților și a femeilor care fac parte din trei sau mai multe consilii de administrație se corelează cu împărțirea pe genuri a populației totale de administratori urmărite.

Cei mai mulți directori care dețin mai multe poziții în consilii de administrație provin din sectorul de gestionare a activelor, unde 49% dintre membrii consiliilor de administrație dețin mai mult de două poziții. Comparativ, în

sectorul bancar, doar 39% dintre membrii consiliilor de administrație dețin mai mult de două posturi în consilii.

Deși există limitări pe piața europeană în privința rolurilor de top în consilii, nu există o reglementare general aplicabilă pentru serviciile financiare, care să restricționeze numărul de funcții în consilii de administrație care pot fi deținute de o persoană.

Se întrevede o „schimbare de gardă” în consiliile de administrație financiare din Europa

Datele EY Boardroom Monitor arată că, în semestrul I 2023, ieșirile din consiliile de administrație au reprezentat 10% din numărul total de membri, iar noile numiri au fost doar cu ceva mai puține decât plecările în intervalul monitorizat de șase luni*, reprezentând o rată de schimbare de 6% din numărul total de administratori.

În sectorul bancar s-a înregistrat cea mai mare proporție de ieșiri din consiliile de administrație: 11% dintre membrii consiliilor de administrație din bănci și-au părăsit funcțiile în S1 2023. Prin comparație, 9% dintre membrii consiliilor de administrație din segmentul de gestionare a activelor și de asigurări au plecat în aceeași perioadă.

Durata medie a mandatului membrilor care au părăsit consiliile de administrație din sectorul serviciilor financiare în S1 2023 a fost de 87 de luni, raportat la media de 85 de luni la nivelul tuturor membriilor din consiliile de administrație.

În contextul acestor rotații survenite recent în consiliile de administrație, aproape trei sferturi dintre investitori (74%) anticipează că o bună parte din Adunările Generale ale Acționarilor (AGA) din următorii cinci ani vor fi ocupate de acest subiect – AGA – fie că investitorii vor vota împotriva noilor membrii din consiliul de administrație, fie că vor propune noi membri – pentru a corecta potențiala lipsă de experiență sau de diversitate percepută.

Noii membri din consiliile de administrație extind expertiza în materie de leadership, sustenabilitate și tehnologie

Atunci când evaluează competențele, expertiza și experiența colectivă a membrilor consiliului de administrație în contextul investiției într-o firmă europeană de servicii financiare, 87% dintre investitori afirmă că experiența atât în domeniul digital/tehnologic, cât și în domeniul ESG/sustenabilitate este valoroasă, iar 83% cred că experiența în C-suite este importantă.

Dintre membrii nou numiți în consiliile de administrație în S1 2023, 25% au experiență profesională în domeniul sustenabilității/ESG, în timp ce 36% vin cu experiență în domeniul tehnologic, iar 67% au experiența unei funcții executive (depășind procentul de 64% cu experiență C-suite care și-au părăsit funcțiile în S1 2023). Aceasta este o creștere semnificativă de la an la an: dintre membrii consiliilor de administrație numiți în S1 2022, 20% aveau experiență profesională în domeniul sustenabilității, 22% aveau experiență profesională în domeniul tehnologiei, iar 63% aveau experiența unei funcții executive. Ca aspect general, din totalul membrilor în consilii de administrație monitorizați prin EY Boardroom Monitor, doar 14% au experiență în domeniul sustenabilității și 18% în tehnologie.

Firmele europene de gestionare a activelor conduc în ceea ce privește angajările în domeniul ESG, iar băncile în ceea ce privește tehnologia – S1 2023

Puțin peste o cincime (21%) dintre administratorii de active din Europa au numit membri în consiliul de administrație cu experiență profesională în domeniul sustenabilității/ESG în S1 2023, comparativ cu 19% dintre bănci și doar 9% dintre asiguratori.

În ceea ce privește expertiza în domeniul tehnologiei, 24% dintre băncile europene au numit membri în consiliile de

administrație cu experiență profesională în tehnologie în S1 2023, comparativ cu 19% dintre administratorii de active și asigurători în aceeași perioadă.

Prezentare sumară a datelor la 30 iunie 2023

Numărul total de firme monitorizate în Europa: 83

Numărul total de președinție de consilii de administrație din Europa monitorizați: 1.010

Numărul total de femei din cadrul consiliilor de administrație monitorizate: 433

Numărul total de bărbați monitorizați în cadrul consiliilor de administrație: 577

Numărul total de ieșiri ale directorilor din consiliile de administrație europene în S1 2023: 103

Numărul total de noi membri în consiliile de administrație europene în S1 2023: 75

Note pentru editori

** EY European Financial Services Boardroom Monitor nu dispune încă de date istorice privind ratele de rotație pentru membrii consiliilor de administrație; mișcarea directorilor de consiliu de administrație raportată în acest comunicat este prezentată ca o ionformație punctuală.*

Aceasta este cea de-a treia ediție a EY European Financial Services Boardroom Monitor, iar datele sunt actuale până la 30 iunie 2023.

EY European Financial Services Boardroom Monitor nu urmărește rasa și etnia membrilor consiliului de administrație, deoarece nu există un format standardizat pentru ca directorii să prezinte informații în raport cu acestea.

Acest comunicat include un sondaj realizat în perioada mai-

iunie 2023, în rândul a 300 de administratori de fonduri cu sediul în Europa și în Marea Britanie, care au sau pot avea în portofoliile lor expunere la companii europene de servicii financiare.

Sumele datorate de companii pentru tichetele de cadou reîncadrate de ANAF pot fi, în sfârșit, șterse. Ce firme nu vor beneficia de amnistie

Autor: Cristina Săulescu, Partener Cabot Transfer Pricing

Emisă cu o întârziere de aproape două luni, procedura de aplicare a amnistiei fiscale pentru tichetele cadou, în lipsa căreia organele fiscale nu puteau anula propriu-zis datoriile contribuabililor, a fost publicată, astfel că firmele pot începe să beneficieze de ștergerea debitelor. Totuși, reglementarea lasă pe dinafară companiile care au aplicat tratamente fiscale diferite pentru încadrarea fiscală a tichetelor cadou vizate de amnistie.

Ordinul ANAF nr. 906/2023 aprobă procedura care permite aplicarea efectivă a amnistiei fiscale pentru reîncadrările de tichete cadou. Vă reamintim că amnistia fiscală a fost reglementată prin Legea nr. 43/2023 (aplicabilă în teorie din 24 februarie) și operează pentru reîncadrările de tichete cadou acordate terților în perioada 26 mai 2006 – 31 decembrie 2020. Reîncadrările vizează situațiile în care tratamentul fiscal pentru tichetele cadou obținute de către salariați de

la alte persoane decât angajatorii lor a fost revizuit de ANAF din venituri din alte surse în venituri din salarii și asimilate salariilor a tichetelor cadou, legea precizând că amnistia se aplică inclusiv în situația în care tichetele cadou au fost acordate de către plătitorul de venit către angajatorul persoanelor fizice pentru a le distribui angajaților acestora în numele plătitorului de venit.

Acum, prin procedura publicată, ANAF vine cu norme de aplicare și precizează concret cum se va face anularea datoriilor. Procedura acoperă atât cazurile în care deciziile de impunere au fost emise și comunicate contribuabililor, cât și pe cele în care deciziile au fost emise, dar nu au fost comunicate. Pentru companiile care au plătit deja sume acoperite de amnistie, se prevede modalitatea prin care ele vor fi recuperate.

Anularea sumelor de plată se face din oficiu, iar procedura stabilește reguli specifice pentru ambele situații din practică:

1. când deciziile de impunere au fost emise și comunicate contribuabililor – documentele sunt analizate de inspectorii care le-au emis pentru a vedea dacă sunt acoperite de amnistia fiscală – în tot sau în parte, iar ulterior se emit decizii de anulare a obligațiilor fiscale (principale și accesorii) și se comunică firmelor vizate. În cazul în care organele fiscale nu fac din oficiu această analiză, contribuabilii pot să depună ei direct cereri de anulare (modelul documentului este prevăzut de Ordinul ANAF);
2. când deciziile de impunere au fost emise, dar nu au fost comunicate – actele administrative nu vor mai fi comunicate contribuabililor, iar sumele respective nu vor fi trecute în evidența fiscală a companiilor.

În cazul în care sumele suplimentare stabilite prin deciziile de impunere au fost plătite deja de contribuabili, ei pot să

depună o cerere pentru a obține rambursarea sumelor – modelul cererii este și el cuprins în procedura publicată de ANAF. Foarte important de reținut este că rambursarea nu se face din oficiu, ci trebuie solicitată de contribuabili.

De asemenea, merită punctat că orice control în desfășurare care are ca obiect reîncadrările de tichete cadou acoperite de amnistie va fi sistat.

Totuși, Ordinul publicat de ANAF lasă pe dinafară companiile care au aplicat tichetelor cadou vizate de amnistie alte tratamente fiscale decât cele prevăzute în mod specific de reglementări.

Astfel, firmele care, la acordarea tichetelor cadou în perioada vizată de amnistie (26 mai 2006 – 31 decembrie 2020), au optat pentru o altă încadrare fiscală decât „venituri din alte surse" nu vor beneficia de mecanismul anulării datoriilor.

În această categorie intră, spre exemplu, companiile care au tratat tichetele cadou ca venituri din premii, precum și cele care nu au acordat expres beneficiul tichetelor cadou, ci au ales alte forme de insentivare a angajaților terților (cum ar fi voucherele valabile în magazine online). Cu alte cuvinte, firmele care au avut astfel de venituri reîncadrate de inspectorii ANAF în venituri salariale nu vor beneficia de amnistie, ci vor trebui să plătească sumele stabilite prin deciziile de impunere emise de organele fiscale, iar tipul acesta de situații pot fi în continuare inspectate de ANAF și reîncadrate din punct de vedere fiscal.

În prezent, regimul fiscal al tichetelor cadou este mult mai strict și nu mai lasă loc pentru niciun fel de interpretare sau artificiu, după ce Guvernul a stabilit printr-o ordonanță de urgență de la finalul anului 2021 (O.U.G. nr. 130/2021) că aceste tichete se pot acorda de companii doar salariaților proprii nemaiexistând nicio portiță pentru a fi oferite și

angajaților unor terți.

Tax Magazine nr. 3 – mai – iunie 2023

Din cuprins:

Editorial

- **Marilena Ene**
  Bilanțul primului semestru 2023. Lupta dintre eliminarea facilităților fi scale directe și modifi carea cotelor reduse de TVA. Cine va câștiga?

De actualitate

- **Cristina Săulescu**
  Expiră perioada de grație pentru SAF-T. Toate raportările pentru 2023 trebuie trimise până la fi nalul acestei luni
- **Ana-Maria Iordache, Inge Abdulcair**
  O decizie CJUE aduce clarifi cări în problemă ca controversată a sediilor fixe pentru TVA care poate genera plata unor obligații fi scale semnificative

Impozite directe

- **Adrian Stoian**
  Impozitarea veniturilor obținute ca urmare a participării în programe de tip Stock Options
- **Cristina Vasilescu, Anca Tudor**
  Redevențe: constrângeri și provocări prin prisma prețurilor de transfer
- **Radu-Andrei Dăncău**

Promovarea investițiilor în energia regenerabilă prin măsuri fi scale

Impozite indirecte

- **Sorin Biban**
  Viitorul începe curând – planul de măsuri „TVA în era digitală”

Procedură fiscală

- **Irina Neagu**
  Principiul ne bis in idem în jurisprudența europeană și națională
- **Lelia Dima (Grigore)**
  Procedura fi scală, la „întâlnirea” cu procedura penală: analiză cu privire la cazuri și consecințe

Jurisprudență fiscală națională

- **Viorel Terzea**
  Sinteza de jurisprudența fiscala națională comentata

Jurisprudența fiscală a instanțelor europene

- Sinteza hotarârilor în materie fiscala pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada mai-iunie 2023

Încrederea directorilor

generali în inteligența artificială temperată de riscurile sociale, etice și de securitate

- **65% dintre respondenți consideră că inteligența artificială este o forță care va conduce la creșterea eficienței, dar se tem de consecințe neintenționate**
- **88% integrează IA în alocarea de capital și aproape 50% planifică investiții semnificative în IA în următorul an**
- **Fuziunile și achizițiile își vor reveni până în 2024 – 71% dintre directorii generali folosesc AI pentru a-și consolida strategiile legate de tranzacții**

La nivel global, directorii generali sunt deschişi la oportunitățile create de IA, dar rămân, totodată, precauți în privința consecințelor necunoscute, neintenționate, potrivit rezultatelor celui mai recent sondaj EY CEO Outlook Pulse. Aproape două treimi (65%) dintre directorii generali sunt de acord că utilizarea IA este benefică. Cu toate acestea, o proporție aproape egală afirmă că este nevoie de mai multe eforturi pentru a aborda riscurile sociale, etice și de securitate – de la atacuri cibernetice, la dezinformare și deepfakes.

Sondajul realizat în rândul a 1.200 de directori generali la nivel global, care oferă informații despre IA, alocarea capitalului, investiții, sustenabilitate și strategii de transformare, a constatat că 66% dintre directorii generali consideră că impactul înlocuirii oamenilor de către IA în forța de muncă va fi contrabalansat de noile roluri și oportunități de carieră pe care le creează tehnologia.

Cu toate acestea, în timp ce directorii generali doresc să

valorifice potențialele avantaje pe care IA le poate aduce pentru companii și societate, ei sunt conștienți de riscurile tehnologiei emergente. Două treimi (67%) dintre directorii generali au declarat că mediul de afaceri trebuie să se concentreze asupra implicațiilor etice ale IA, în timp ce aproape aceeași proporție (64%) afirmă că organizaţiile nu fac suficient de mult pentru a gestiona consecințele neintenționate ale tehnologiei.

În ciuda acestor îngrijorări, directorii generali își adaptează strategiile de investiții pentru a maximiza beneficiile pe care IA le-ar putea aduce organizaţiei lor. O majoritate semnificativă a directorilor generali (88%) integrează IA în alocarea de capital, dintre care 43% investesc în mod activ în această tehnologie, în timp ce alți 45% au declarat că intenționează să facă investiții semnificative în IA în următoarele 12 luni.

În România, 43% dintre respondenţi consideră că inteligența artificială este benefică – crescând eficiența în organizaţie și, prin urmare, creând rezultate pozitive pentru întreaga societate, cum ar fi inovațiile în tratamentele medicale.

Când au fost întrebați dacă impactul înlocuirii oamenilor de către IA în rândul forței de muncă va fi contrabalansat de noile roluri și oportunități de carieră pe care tehnologia le creează, 40% din respondenţii la nivel local au răspuns că sunt de acord cu această afirmație.

Bogdan Ion, Country Managing Partner, EY România și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrală și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale: *„Încrederea liderilor de companii în inteligența artificială este esențială pentru dezvoltarea domeniului. Aceasta reprezintă o premisă pentru a adopta și implementa soluții bazate pe AI în cadrul organizațiilor, pentru a îmbunătăți eficiența, a optimiza procesele și a stimula inovarea. Utilizarea AI poate aduce beneficii semnificative companiilor. Capacitatea IA de a procesa și*

analiza cantități mari de date în timp real poate duce la luarea unor decizii mai bine informate și la creșterea performanțelor organizației. Implicațiile sociale și etice ale adoptării pe scară largă a AI sunt, însă, de o importanță majoră, fiind necesare abordări responsabile și echitabile în utilizarea IA în mediul de afaceri. Securitatea este, de asemenea, o preocupare critică în implementarea inteligenței artificiale. Capacitatea sistemelor AI de a învăța și adapta comportamente poate expune organizațiile la potențiale vulnerabilități, motiv pentru care investițiile în securitate cibernetică devin esențiale pentru a proteja datele și activitățile companiilor".

Instabilitatea economică se menține: directorii generali se concentrează mai mult pe performanța pe termen scurt, în detrimentul obiectivelor de sustenabilitate

În ciuda volatilității macroeconomice continue, directorii generali sunt ceva mai optimiști, cu oarecare prudență, în ceea ce privește o încetinire economică globală decât la începutul anului 2023, deoarece doar 33% dintre ei se așteaptă la o încetinire temporară sau persistent severă, comparativ cu 50% în ianuarie 2023. Directorii generali rămân împărțiți în ceea ce privește perspectivele performanței financiare a companiilor lor, față de acum șase luni: mai optimiști – 47% sau mai puțin optimiști – 36%.

Mediul actual, caracterizat de o creștere economică redusă, inflație ridicată și rate ale dobânzii în creștere i-a determinat pe mulți directori generali să se concentreze mai mult pe performanța pe termen scurt, în special în detrimentul obiectivelor de sustenabilitate.

În prezent, doar 38% dintre directorii generali au declarat că ar acorda prioritate aspectelor legate de sustenabilitate, atunci când iau decizii de alocare a capitalului. Acest lucru este în contrast cu CEO Outlook din ianuarie 2022, când 83% dintre respondenţi au declarat că sustenabilitatea și

aspectele ESG ar fi un motor important de creștere pe termen scurt și mediu.

Jumătate dintre directorii generali din România care au răspuns sondajului (50%) cred că la nivel global va fi o încetinire moderată și persistentă, 26,7% cred că economia globală se va confrunta cu o încetinire severă și temporară, 16,7% estimează o încetinire moderată și temporară și doar 6,7% consideră că sistemul economic global va fi confruntat cu o încetinire severă și persistentă.

La nivel local, piața va întâmpina o încetinire moderată și temporară, potrivit a 36,7% dintre respondenți. Un procent de 30% consideră că va exista o încetinire moderată și persistentă, 26,7% cred că provocarea va însemna o încetinire severă și temporară și doar 6,7% cred că piața locală din România va fi afectată într-un mod sever și persistent.

Conflictele geopolitice și tensiunile comerciale vor afecta semnificativ performanța companiei, potrivit a 40% dintre respondenții locali, în timp ce 23,3% consideră că vor avea un impact moderat și doar 13,3% cred că impactul va fi minim. Întrebați cum văd următoarele 12 luni, comparativ cu începutul anului 2023, din punctul de vedere al performanțelor financiare, jumătate (50%) sunt acum mai puțin optimiști decât erau la începutul acestui an.

În ceea ce privește prioritizarea sustenabilității, răspunsurile înregistrate pentru România au fost aceleași pentru cei care prioritizează inițiativele de sustenabilitate și alocă o parte semnificativă a capitalului lor pentru acestea și pentru cei care au declarat că inițiativele de sustenabilitate sunt în prim-planul strategiei lor de alocare a capitalului și care dedică resurse substanțiale pentru a le susține – 30%.

Fuziunile și achizițiile își vor reveni în 2024

Realizarea de tranzacții rămâne o prioritate pentru directorii

generali. Aproape toți (98%) directorii generali se așteaptă să urmărească în mod activ o tranzacție strategică în următoarele 12 luni (față de 89% în ianuarie 2023), 59% dintre aceștia urmărind fuziuni și achiziții, 47% căutând să renunțe la activități și 63% să încheie alianțe strategice sau asocieri în participație. Apetitul de a achiziționa este aproape de un nivel record, dar barierele care stau în calea încheierii de tranzacții pe piața actuală, cum ar fi extinderea reglementărilor și un cost mai ridicat al capitalului, vor tempera probabil multe dintre aceste planuri.

Îmbunătățirea capacităților tehnologice și a inovației este un motor principal al fuziunilor și achizițiilor, 16% dintre respondenți declarând că acesta este un obiectiv principal de investiții. În plus, directorii generali încorporează inteligența artificială în strategiile de fuziuni și achiziții – valorificând aceste tehnologii în procesul de căutare și procesare a tranzacțiilor. 71% încorporează IA în tranzacționare, fie în întregul proces, fie prin programe pilot. Doar o cohortă infimă (5%) nu are planuri de a utiliza IA – și riscă să fie depășită de concurență.

56,7% dintre respondenţii de la nivel local au declarat că nu vor întrerupe o investiție deja planificată în următoarele 6 luni, în timp ce 43,3% vor anula planurile de investiții viitoare în următoarea jumătate de an. 63,3% consideră că, din cauza incertitudinii create de situația politică actuală, vor avea loc reconfigurări ale lanțurilor de aprovizionare în următoarele 6 luni, în timp ce 36,7% au spus că nu va exista nicio schimbare.

La nivel global, companiile au tendința de a amâna investițiile deja planificate pentru următoarele 6 luni (40%). În România, 60% dintre directori consideră că nu vor exista amânări ale proiectelor de investiții în următoarele 6 luni. Procentul de amânare a investițiilor este similar cu cel global, respectiv 40%.

Din punctul de vedere al fuziunilor și achizițiilor, 90% dintre respondenții din România cred că vor urmări acest tip de tranzacții în următoarele luni, 83% cred că vor avea loc dezinvestiții/spin-off-uri/oferte publice inițiale (IPO) și joint-venture-uri sau alianțe strategice cu părți terțe.

O majoritate solidă a respondenților români – 76,7% – au declarat că au integrat deja pe deplin modificările produselor/serviciilor bazate pe inteligență artificială în procesul de alocare a capitalului și că investesc în mod activ în inovarea bazată pe inteligență artificială.

20% dintre respondenții locali au menționat că nu au făcut investiții de capital semnificative până în prezent, dar intenționează să facă acest lucru în următoarele 12 luni, iar 3,3% au răspuns că nu planifică nicio investiție semnificativă de capital în inovarea produselor/serviciilor bazate pe IA.

BEPS 2.0. Sfârșitul facilităților fiscale așa cum le știm azi?

Autor: Răzvan Ungureanu, Director Impozite Directe, EY România

Environmental, social, and corporate governance (ESG) este, potrivit definiției larg acceptate, un cadru de afaceri care permite luarea în considerare a problemelor de mediu și a aspectelor sociale în contextul guvernanței corporative. Conceptul ESG este adoptat și integrat în strategia acelor organizații care iau în considerare nevoile și modalitățile de generare a valorii pentru toate componentele acesteia – angajați, clienți, furnizori și acționari.

Stimulentele fiscale ESG au devenit un instrument important în eforturile de încurajare a activităților comerciale durabile, fiind disponibile peste 1.850 de stimulente la nivel mondial. În plus, pe lângă stimulentele fiscale specifice ESG, la nivel mondial există și o multitudine de alte facilități fiscale.

Având în vedere că punerea în aplicare a celui de-al doilea pilon BEPS[1] 2.0 se află în diferite stadii în întreaga lume, este important ca societățile multinaționale și jurisdicțiile fiscale să aprecieze pe deplin impactul pe care o rată efectivă de impozitare (ETR) minimă globală de 15% îl va avea asupra stimulentelor fiscale existente.

Pilonul doi a fost conceput în mod special de Cadrul de incluziune (în engleză: Inclusive Framework) al OCDE/G20 pentru a elimina concurența fiscală bazată pe cote de taxă între jurisdicții, indiferent de obiectivul și intenția care stau la baza stimulentelor fiscale. În conformitate cu regulile globale de combatere a erodării bazei de impozitare (GLoBE), beneficiul financiar al multor stimulente fiscale ar putea fi diluat în mod semnificativ de un impozit suplimentar în cazul în care un stimulent fiscal duce cota de impozitare efectivă a (ETR-ul) unei multinaționale sub 15% în jurisdicția respectivă.

Această interacțiune creează o provocare pentru multe jurisdicții și multinaționale care, confruntate cu o urgență climatică și cu obiective dificile în materie de emisii, s-au bazat pe stimulente financiare și fiscale pentru a-și cataliza obiectivele ESG.

Cel mai recent studiu trimestrial **EY Green Tax Tracker** arată că peste 1.850 de stimulente pentru dezvoltare durabilă sunt oferite în 45 de țări. În timp ce stimulentele fiscale nu vor duce neapărat o multinațională sub pragul de 15% pentru ETR, Pilonul II introduce un nivel semnificativ de incertitudine și complexitate care va forța multe companii și jurisdicții să își regândească strategiile fiscale și ESG.

Impactul celui de-al doilea pilon nu va fi uniform la nivel mondial. Este posibil să varieze în funcție de companie, sector și jurisdicție. În concluzie, ETR de 15% va avea un impact uriaș atât pentru companii, cât și pentru jurisdicțiile în care companiile sunt deja aproape sau sub pragul minim de impozitare.

În țări din UE, precum Franța și Germania, unde, potrivit OCDE, există o rată medie efectivă de impozitare compozită de 26% și, respectiv, 27%, și în Africa, unde rata medie de impozitare a societăților este de 28%, este mai puțin probabil ca stimulentele fiscale să ducă rata medie de impozitare a unei multinaționale sub 15%, astfel încât Pilonul II să nu aibă un impact semnificativ. Dar, în jurisdicțiile cu impozite mai mici, cum ar fi unele țări din Asia, unde regiunea are o rată medie de aproape 20%, efectul este probabil să fie mai pronunțat.

Pentru a pune aceste cifre în perspectivă, media mondială a ratei nominale de impozitare a profitului societăților, măsurată în 180 de jurisdicții, este de aproape 24%. Atunci când este ponderată în funcție de PIB, rata nominală medie este puțin peste 25%.

ETR-ul minim de 15% va determina unele companii să își reconsidere locul unde își vor localiza activitatea comercială, având în vedere că stimulentele fiscale ar putea fi scoase din peisaj. Astfel, este probabil că vor începe să privească jurisdicțiile într-un mod diferit: pot avea acces la talentele potrivite, este atractiv mediul de operare, sunt disponibile subvenții în numerar și alte tipuri de stimulente, terenurile sunt accesibile și așa mai departe.

Barbara Angus, EY Global Tax Policy Leader, spune că, dincolo de provocarea de a-și reevalua strategia de impozitare a sustenabilității, multinaționalele trebuie să se confrunte cu un mod nou, unic și complex de calculare a ETR. Spre deosebire de alte calcule fiscale, această cifră se bazează pe date

financiar-contabile, mai degrabă decât pe date fiscale, și este calculată pentru fiecare țară în parte.

Pentru a calcula această cifră ETR, companiile trebuie să genereze și să raporteze aproximativ 200 de puncte de date pentru fiecare țară, multe dintre acestea implicând informații care nu sunt incluse de obicei în sistemele de raportare financiară. Aceste date sunt necesare pentru a calcula profitul GLoBE.

Punerea în aplicare a normelor GLoBE face probabilă intensificarea subvențiilor în numerar ESG, deoarece jurisdicțiile caută modalități alternative de stimulare a comportamentelor de sustenabilitate dorite. În loc să se bucure de rate de impozitare avantajoase, multinaționalele vor primi cel mai probabil bani înapoi pentru că fac investiții adecvate ESG. Acest lucru este valabil și pentru facilitățile fiscale în general, deoarece stimularea sub formă de bani acordată de guverne nu afectează ETR și ar putea funcționa în contextul BEPS 2.0.

„Până de curând, este posibil ca multe guverne să fi considerat că impozitul este o modalitate deosebit de agilă de a oferi stimulente”, spune **Barbara Angus**. *„Cu toate acestea, odată cu Pilonul doi, este posibil ca jurisdicțiile să dorească să solicite contribuția întreprinderilor în timp ce stabilesc cum își pot atinge obiectivele în alte moduri”*.

Cu siguranță, subvențiile sunt deja utilizate, deși la un nivel relativ scăzut, în jurisdicții precum Elveția, țările nordice și Singapore. În SUA, multe state utilizează subvenții pentru a stimula investițiile în forță de muncă și formare.

Jurisdicțiile pot căuta, de asemenea, modalități de a stimula comportamentele de sustenabilitate, și nu numai, fără ca banii să fie transferați. De exemplu, pentru proiectele care necesită cheltuieli de capital, jurisdicțiile pot vinde terenuri sau închiria proprietăți la o rată redusă sau pot

emite așa-numitele împrumuturi preferențiale, care sunt acordate în condiții foarte favorabile.

Având în vedere că țările au început deja să ia măsuri acum pentru a pune în aplicare BEPS 2.0 Pilonul doi în 2023, care va intra în vigoare în 2024, multinaționalele și jurisdicțiile ar trebui să înceapă să își reevalueze strategia de stimulare a sustenabilității și privind aplicarea facilităților fiscale în general, cât mai curând posibil.

Sunt de avut în vedere, printre altele:

- modelarea financiară va fi un instrument puternic pentru multinaționale, ajutându-le să efectueze o evaluare completă a stimulentelor fiscale pe care le utilizează și să calculeze dacă aceste stimulente reduc ETR din Pilonul II sub pragul de 15%;
- jurisdicțiile ar trebui să evalueze ce înseamnă normele GLoBE pentru stimularea fiscală a sustenabilității din perspectiva fiecărui sector, a fiecărei regiuni și a fiecărei întreprinderi;
- jurisdicțiile ar trebui să investigheze modalități alternative de stimulare a comportamentelor de sustenabilitate, în timp ce multinaționalele ar trebui să caute și, eventual, să își relocheze activitatea în jurisdicții în care sunt disponibile stimulente alternative.

Multinaționalele ar trebui să analizeze datele de care au nevoie pentru a calcula ETR specific Pilonului II și să stabilească procesele de raportare necesare pentru a genera și a colecta aceste informații.

În concluzie:

- un impozit minim global va avea ramificații largi asupra modului în care multe corporații multinaționale caută stimulente guvernamentale menite să le promoveze obiectivele de sustenabilitate și nu numai. În prezent,

multe dintre aceste stimulente sunt oferite prin intermediul codului fiscal. Cu toate acestea, în conformitate cu regulile GLoBE, aceste stimulente își pierd valoarea financiară pentru companii, dacă se confruntă cu taxe suplimentare în anumite jurisdicții. Alte mecanisme de stimulare ar putea crește în curând în popularitate. Sortarea opțiunilor va fi o provocare;

- în mod specific în ceea ce privește România, având în vedere faptul că cota nominală de impozit pe profit de 16% este foarte apropiată de cota minimă de 15% prevăzută de regulile GloBE, este posibil ca o serie de facilități fiscale – cum ar fi deducerea suplimentară pentru activități de cercetare-dezvoltare sau scutirea de impozit a profitului reinvestit – ar putea să devină inaplicabile pentru multe companii, în condițiile în care ar conduce la un ETR sub 15%. De aceea, pe de o parte, companiile românești și grupurile multinaționale cu prezență în România trebuie să analizeze și să cuantifice impactul regulilor GloBE asupra performanței lor financiare, în timp ce autoritățile române ar trebui să considere dacă modificarea modului de acordare a facilităților fiscale este necesară în contextul GloBE, pentru ca acestea să aibă efectul scontat. Timpul pentru ambele părți este scurt, având în vedere că regulile GloBE trebuie implementate de toate statele membre UE, inclusiv România, până la finalul acestui an.

[1] *Base Erosion Profit Shifting* = erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor.

Viitorul începe curând – Planul de măsuri „TVA în era digitală” | Sorin Biban

Autor: Sorin Biban, Tax Partner, Biriș Goran SPARL

În data de 8 decembrie 2022, Comisia Europeană a publicat un plan de măsuri privind modificarea legislației de TVA, menit să simplifice, să modernizeze și să armonizeze o bună parte din regulile actuale. Pachetul de măsuri propus de Comisie se axează pe trei obiective principale: (i) facturarea electronică și raportarea digitală, (ii) înregistrarea unică în scop de TVA la nivelul UE (așa-numitul ghișeu unic, sau regimul OSS – One Stop Shop) și (iii) regulile privind platformele/interfețele electronice (comerțul electronic). Intrarea în vigoare a modificărilor este temporizată, cu o parte dintre modificări urmând să intre în vigoare la 1 ianuarie 2024, o altă parte la 1 ianuarie 2025 și ultima parte la 1 ianuarie 2028.

Trebuie menționat însă că în momentul de față planul de măsuri este discutat în Consiliul Uniunii Europene, fiind necesară unanimitate pentru a putea fi adoptat. Din informațiile apărute inițial în spațiul public a reieșit că, deși ar exista unanimitate cu privire la majoritatea măsurilor propuse, nu este exclusă posibilitatea ca termenul pentru intrarea în vigoare să fie amânat cu un an. Cu toate acestea, recent a fost publicat un proiect de raport al Parlamentului European[1] ce conține circa 100 de propuneri de modificare cu privire la proiectul pus în dezbatere de Comisie, printre care amânarea termenelor pentru intrarea în vigoare cu 2 ani (nu unul, cum se discuta inițial) motivat în general de timpul necesar statelor membre pentru a putea implementa noile reguli.

Cele ce urmează nu constituie o analiză în profunzime, ci mai degrabă un inventar adnotat al principalelor modificări cuprinse în planul de măsuri.

- **Facturarea electronică și raportarea digitală**

În ceea ce privește facturarea electronică, începând cu data de **1 ianuarie 2024**, definiția facturii electronice ar urma să se schimbe, noua definiție făcând referire la factura „*emisă, transmisă și primită într-un **format electronic structurat** care permite **prelucrarea sa automată și electronică***”. Tot de la această dată, este eliminat art. 232 din Directiva TVA, care impune în prezent acceptul beneficiarului pentru utilizarea facturii electronice. Existența acestui articol este dealtfel și motivul pentru care România a solicitat derogare din partea Comisiei Europene pentru a putea impune obligativitatea facturii electronice în toate tranzacțiile de tip B2B. Totodată, se va da posibilitatea statelor membre de a impune obligativitatea utilizării facturii electronice. Statele membre ce aleg să impună obligativitatea facturii electronice, trebuie să permită ca utilizarea acesteia să respecte standardul european reglementat prin Directiva 2014/55/UE privind facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice.

Așadar, dacă măsurile de mai sus vor fi adoptate fără modificări, de la 1 ianuarie 2024 România ar putea impune obligativitatea facturii electronice pentru toate tranzacțiile de tip B2B, fără a mai fi necesară o derogare în acest sens din partea Comisiei Europene.

Cu toate acestea, probabil ținându-se cont și de stadiul planului de măsuri și de așteptările privind o posibilă amânare a datei intrării în vigoare a acestuia, în data de 23 iunie 2023 Comisia Europeană a publicat proiectul deciziei prin care autorizează România să introducă, de la 1 ianuarie 2024, obligativitatea utilizării facturii electronice în toate tranzacțiile locale/interne de tip B2B[2]. Derogarea este

valabilă până la data la care statele membre ar trebui să aplice modificările din planul de măsuri „*TVA în era digitală*”, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2026, cu posibilitatea prelungirii printr-o nouă cerere (caz în care România va trebui să prezinte și un raport în care să evalueze impactul derogării acordate în combaterea fraudei TVA și în îmbunătățirea colectării TVA).

În momentul de față, conform informațiilor disponibile, proiectul acestei decizii este în analiză în cadrul Consiliului. Având în vedere că derogarea se aplică de la 1 ianuarie 2024, rezultă că **persoanele impozabile/comercianții vor avea mai puțin de 6 luni pentru implementarea facturii electronice**.

Un alt aspect important este acela că emiterea și transmiterea facturilor electronice **nu vor putea face obiectul unei autorizări sau verificări prealabile obligatorii de către autoritățile fiscale**, excepție făcând statele membre care la data adoptării modificărilor propuse de Comisie au obținut și implementat derogări în acest sens. Aceste derogări vor putea fi aplicate numai până la 1 ianuarie 2028.

Începând cu data de 1 ianuarie 2028, utilizarea facturii electronice va deveni regulă, în timp ce utilizarea facturilor pe suport de hârtie sau alte formate vor putea fi acceptate de statele membre numai în cazul tranzacțiilor ce nu fac obiectul cerințelor de raportare digitală (a se vedea mai jos). Tot de la această dată, termenul pentru emiterea facturii va fi de două zile lucrătoare de la data la care a intervenit faptul generator (data livrării/prestării). Trebuie menționat că termenul scurt pentru emiterea facturii este strâns legat de termenul prevăzut pentru raportarea digitală menționată mai jos, care se va efectua în timp aproape real și va include majoritatea informațiilor cuprinse în factură.

Tot începând cu data de 1 ianuarie 2028, elementele obligatorii ce vor trebui incluse în factură sunt suplimentate

cu următoarele:

- Codul IBAN al furnizorului în care va fi achitată factura;
- Data la care este scadentă plata sau, în cazul în care se convine asupra unor plăți parțiale, data și valoarea fiecărei părți;
- În cazul facturilor de corecție, numărul secvențial ce identifică factura corectată.

Nu în ultimul rând, se elimină posibilitatea de a emite facturi centralizatoare. Așa cum am menționat, scopul noului sistem de raportare digitală este de a raporta tranzacțiile în timp aproape real către autoritățile fiscale și de a încuraja utilizarea facturii electronice, astfel că posibilitatea de a emite facturi centralizatoare pentru o lună calendaristică contravine acestor obiective.

Legat de cerințele de raportare digitală, acestea devin aplicabile de la 1 ianuarie 2028 conform proiectului de măsuri propus de Comisie și în esență vor înlocui actuala declarație recapitulativă (formularul 390). Prin urmare, vor fi supuse cerințelor de raportare digitală aceleași persoane impozabile și tranzacții ce fac în prezent obiectul declarației recapitulative – operațiunile intra-comunitare efectuate între persoane impozabile (livrări și achiziții intra-comunitare de bunuri, prestări de servicii impozabile în alt stat mebru decât cel în care e stabilit furnizorul), transferurile de bunuri asimilate unei operațiuni intra-comunitare.

Raportarea se va face în timp aproape real, termenul pentru transmiterea informațiilor fiind de două zile de la data emiterii facturii sau de la data la care trebuie emisă factura (pentru cazurile în care furnizorul nu emite factura sau nu o emite la timp), iar informațiile raportate vor reprezenta majoritatea informațiilor cuprinse în factura electronică.

Alte elemente caracteristice cerințelor de raportare digitală

includ:

- Raportarea se va face către autoritățile fiscale din statul membru în care este stabilită persoana impozabilă, acestea urmând a transmite informațiile primite către o bază de date centrală constituită la nivelul UE în scopul înlesnirii schimbului de informații între statele membre;
- Formatul de raportare va fi unul standardizat, care să asigure interoperabilitatea datelor transmise;
- Pentru operațiunile supuse cerințelor de raportare digitală va fi obligatorie utilizarea facturii electronice.

Implementarea cerințelor de raportare digitală pentru operațiunile locale va fi opțională. Statele membre ce aleg să implementeze raportarea digitală și pentru operațiunile locale vor trebuie să aplice aceleași reguli/cerințe cu privire la raportarea digitală în cazul operațiunilor intra-comunitare. De asemenea, statele membre care la data adoptării planului de măsuri ViDA au deja implementată raportarea digitală vor fi nevoite ca până la data de 1 ianuarie 2028 să-și adapteze sistemele utilizate la formatul de raportare UE.

- **Înregistrarea unică în scop de TVA la nivelul UE**

Începând de la 1 iulie 2021, ghișeul unic (OSS) acoperă următoarele tipuri de operațiuni:

- Prestări de servicii B2C în UE;
- Vânzări intracomunitare de bunuri la distanță;
- Livrările interne de bunuri prin interfețele electronice cu privire la care acestea sunt considerate furnizor presupus;
- Vânzări la distanță de bunuri importate cu o valoare intrinsecă ce nu depășește 150 euro.

În vederea diminuării situațiilor unde ar fi necesară înregistrarea în scop de TVA în alte state membre, ghișeul

unic se va extinde de la 1 ianuarie 2025, urmând a fi incluse următoarele livrări de bunuri de tip B2C efectuate de persoane impozabile neînregistrate (în scop de TVA) în statul membru în care operațiunea este supusă TVA:

- Livrări de bunuri cu instalare/asamblare;
- Livrările de bunuri la bordul navelor, aeronavelor sau trenurilor;
- Livrările de gaz, electricitate, sau energie destinată încălzirii sau răcirii;
- Livrările locale de bunuri (efectuate fără transport, sau cu transport care începe și se încheie în același stat membru).

Livrările de bunuri second-hand, opere de artă, obiecte de colecție și antichități supuse regimului marjei vor fi, de asemenea, incluse în ghișeul unic. Includerea acestui tip de operațiuni în ghișeul unic rezultă din includerea acestora în definiția *„vânzărilor intracomunitare de bunuri la distanță”* (art. 14 (4) par. (1) a) din Directiva TVA) și din schimbarea regulilor privind locul livrării – urmând a fi aplicabilă regula privind vânzările intracomunitare de bunuri la distanță prevăzută la art. 33 din Directiva TVA (art. 35 este eliminat). Vor fi incluse în ghișeul unic și livrările locale (efectuate fără transport, sau cu transport care începe și se încheie în același stat membru) de bunuri second-hand, opere de artă, obiecte de colecție și antichități.

De asemenea, tot de la 1 ianuarie 2025 se propune introducerea regimului special pentru transferurile de bunuri proprii, în cadrul ghișeului unic, regim conceput special pentru a simplifica obligațiile de conformitate în materie de TVA asociate acestui tip de operațiuni. Reglementarea acestui regim este în strânsă legătură cu eliminarea treptată a măsurilor de simplificare existente în prezent cu privire la regimul stocurilor la dispoziția clientului (până la data de 31 decembrie 2025 vor fi eliminate complet). Prin utilizarea acestui nou modul OSS, persoanele impozabile vor putea declara

transferurile de bunuri proprii în statul membru în care acestea sunt stabilite, nemaifiind necesară înregistrarea în scopuri de TVA în statul membru de destinație. Trebuie precizat că noul modul nu acoperă transferurile de bunuri de capital și bunurile pentru care nu există un drept integral de deducere.

Nu în ultimul rând, se va modifica art. 194 din Directiva TVA în sensul în care aplicarea mecanismului taxării inverse devine obligatorie în cazul operațiunilor B2B efectuate de persoane impozabile care nu sunt stabilite în statul membru în care e datorat TVA. În prezent, acest mecanism este opțional. Prin implementarea obligativității acestui mecanism în situațiile precizate, se reduc și mai mult situațiile în care este necesară înregistrarea în scop de TVA în alt stat membru. Taxarea inversă nu va fi aplicabilă în cazul livrărilor efectuate de persoanele impozabile revânzătoare în cadrul regimului special pentru bunurile second-hand, opere de artă, obiecte de colecție și antichități.

Referitor la importuri, este important de precizat că, în data de 17 mai 2023, Comisia Europeană a publicat un plan de măsuri ce urmărește să reformeze regimul vamal al UE, prin simplificarea și eficientizarea procedurilor vamale[3]. Planul de măsuri include și o propunere de modificare a Directivei TVA, prin care se elimină plafonul de 150 euro aplicabil în prezent cu privire la:

- Regula *„furnizorului presupus”* în cazul interfețelor electronice ce facilitează vânzările la distanță de bunuri importate din state/teritorii terțe (pct. (iii) de mai jos);
- Regimul IOSS;
- Mecanismul special pentru declararea și plata TVA la import (art. 315^3 din Codul fiscal).

Aceasta înseamnă că regulile aplicabile în situațiile de mai sus vor include și bunurile cu o valoare ce depășește 150 euro

(cu excepția bunurilor accizabile). Dacă va fi adoptată, propunerea de modificare va deveni aplicabilă de la 1 martie 2028.

- **Comerțul electronic**

De la 1 iulie 2021, ca urmare a modificării Directivei TVA (prin Directiva 2017/2455), interfețele electronice au devenit responsabile pentru colectarea și plata TVA cu privire la anumite livrări de bunuri pentru care sunt considerate ca fiind „*furnizor presupus*”:

- Când o persoană impozabilă, prin utilizarea unei interfețe electronice, facilitează vânzarea la distanță de **bunuri importate din teritorii terțe sau țări terțe în loturi cu o valoare intrinsecă de maximum 150 EUR**;
- Când o persoană impozabilă, prin utilizarea unei interfețe electronice, facilitează livrarea de bunuri în Comunitate **de către o persoană impozabilă nestabilită în Comunitate**, către o persoană neimpozabilă.

În aceste două cazuri, se consideră că platforma/interfața electronică care a facilitat livrarea a primit și a livrat ea însăși bunurile respective. Altfel spus, în aceste cazuri, platforma care a facilitat livrarea va fi considerată/se transformă în cumpărător-revânzător al acelor bunuri. Astfel, vor avea loc două livrări: (i) o livrare B2B (scutită) de la furnizor către platformă și (ii) o livrare B2C (impozabilă) de la platformă către consumator.

În toate cazurile, platformele pot utiliza ghișeul unic pentru declararea și plata TVA.

Prin planul de măsuri „*TVA în era digitală*” rolul platformelor/interfețelor electronice în colectarea și plata TVA este extins în mod semnificativ începând cu data de 1 ianuarie 2025.

În cazul livrărilor de bunuri:

- Articolul 14a par. 2 din Directiva TVA este modificat în sensul în care regula „*furnizorului presupus*” se va aplica livrărilor de bunuri în Comunitate către o persoană neimpozabilă (B2C), indiferent unde este stabilit furnizorul – este eliminată referința cu privire la persoanele impozabile nestabilite în Comunitate.

Aceasta înseamnă că platformele/interfețele electronice vor fi considerate „*furnizor presupus*” și **vor avea obligații cu privire la colectarea și plata TVA aferent pentru orice tip de vânzări intracomunitare de bunuri la distanță**.

Regula va fi aplicabilă și în cazul livrărilor interne/locale, cu excepția persoanelor impozabile stabilite într-un singur stat membru, care prin intermediul unei interfețe electronice facilitează livrări de bunuri numai în acel stat membru fără expediere sau transport, sau când transportul/expedierea încep și se încheie în statul membru respectiv.

- Regula „*furnizorului presupus*” va fi aplicabilă și în cazul interfețelor electronice ce facilitează **transferuri de bunuri proprii** (altele decât bunurile de capital și cele pentru care nu există un drept integral de deducere) către un alt stat membru, efectuate de persoane impozabile.

Noua regulă vizează situațiile întâlnite destul de des în practică în care platformele online pun la dispoziția clienților persoane impozabile servicii logistice (depozitare, transferul bunurilor dintr-un stoc în altul, dintr-un stat membru în altul, etc.). Includerea acestei situații în regula „furnizorului presupus” sporește, deci, eficiența simplificărilor vizate de extinderea ghișeului unic.

- **Regimul ghișeului unic pentru importuri (IOSS)** va deveni **obligatoriu** pentru interfețele electronice ce facilitează vânzarea la distanță de bunuri importate din

state terțe în loturi cu o valoare intrinsecă de maximum 150 euro.

În acest caz, sancțiunea privind ștergerea din registrul regimului – corespunzătoare situației în care persoana impozabilă încalcă în mod repetat normele referitoare la regimul IOSS – nu va mai fi aplicabilă. Statele membre vor fi nevoite să adopte alte măsuri pentru aceste situații.

În cazul serviciilor, regula „*furnizorului presupus*” urmează a se aplica în sectorul închirierii de locuințe pe termen scurt și în sectorul transportului de persoane, atunci când aceste servicii sunt facilitate de o interfață electronică. Ca urmare a introducerii acestei noi reguli, în cazul în care furnizorul nu percepe TVA (pentru că, de exemplu, este o persoană fizică, sau utilizează regimul special de scutire pentru mici întreprinderi), interfața electronică va percepe și va contabiliza/declara TVA pentru prestarea subiacentă.

Similar cu celelalte situații în care interfața electronică este considerată „furnizor presupus”, aceasta va putea aplica regimul ghișeului unic pentru declararea și plata TVA.

Noua regulă urmărește, conform expunerii de motive, să asigure condiții de concurență echitabile între platformele care oferă servicii și alți furnizori tradiționali care se califică drept persoane impozabile, fără a impune o sarcină asupra furnizorilor care își desfășoară activitatea prin intermediul platformei.

Pentru implementarea acestei noi reguli, sunt aduse următoarele modificări de ordin tehnic:

- Se precizează că prestarea neîntreruptă a serviciilor de închiriere de locuințe pentru o perioadă de maximum 45 de zile este considerată ca având o funcție similară sectorului hotelier. Prin urmare, pentru aceste servicii nu este aplicabilă scutirea de TVA cu privire la închirierea de bunuri imobile.

- Prestarea de servicii de la furnizor către interfața electronică va fi considerată o operațiune scutită de TVA fără drept de deducere.
- Serviciul (presupus a fi) prestat de interfața electronică către beneficiar nu va aduce atingere dreptului de deducere al persoanei impozabile ce operează/deține interfața electronică, indiferent dacă acea prestare dă sau nu drept de deducere.
- Este clarificat faptul că locul prestării pentru serviciul de intermediere efectuat de platformă către o persoană impozabilă este locul în care tranzacția principală este efectuată.
- Este definit termenul „facilitează” în contextul închirierii de locuințe pe termen scurt și transportului de persoane: „*utilizarea unei interfețe electronice pentru a permite unui client și unui furnizor care oferă servicii de închiriere de locuințe pe termen scurt sau de transport de persoane prin intermediul interfeței electronice să intre în contact, ceea ce conduce la o prestare a serviciilor respective prin intermediul acelei interfețe electronice*”. De asemenea, sunt prevăzute cazurile în care interfața electronică nu va fi considerată ca fiind furnizor presupus.

În concluzie, dacă planul de măsuri va fi adoptat în forma propusă, de la 1 ianuarie 2025 interfețele electronice vor fi considerate „furnizor presupus” și implicit responsabile pentru colectarea și plata TVA pentru următoarele tipuri de operațiuni, atunci când se consideră că interfața electronică a facilitat respectivele operațiuni:

- Vânzările intracomunitare de bunuri la distanță și livrările locale (cu excepția menționată mai sus), indiferent unde este stabilit furnizorul (în UE sau în afara UE);
- Vânzările de bunuri importate din state terțe în loturi cu valoare de până la 150 euro, indiferent unde este

stabilit furnizorul;

- Serviciile de închiriere de locuințe pe termen scurt (maxim 45 de zile) și serviciile de transport de persoane;
- De asemenea, vor fi responsabile pentru declararea transferurilor de bunuri proprii.

Așa cum am menționat mai sus, în prezent există un proiect de raport al Parlamentului European ce conține circa 100 de modificări la textul propus de Comisie. Rămâne deci de văzut care va fi forma finală adoptată și de când vor intra în vigoare noile reguli.

Articolul a fost publicat în revista ***Tax Magazine nr. 3/2023.***

[1] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/ECON-AM-749001_EN.pdf

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0329

[3] https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/eu-customs-reform_en